

Domov pro seniory v Bílovci, Opavská 600/45, Bílovec

STŘÍPKY Z DOMOVA

2/2022

Zpravodaj Domova pro seniory v Bílovci pro měsíce
duben, květen, červen 2022

Milí čtenáři,

přinášíme vám další vydání našeho časopisu Střípky, tentokrát v jarních barvách. Můžete se v něm dočíst například o tom, co jsme prožili s našimi klienty, můžete si vyzkoušet své mozkové buňky při luštění zajímavých úkolů, připravili jsme pro vás také zajímavosti o Vamberecké kraje. Nechybí již tradiční témata, jako jsou svátky a pranostiky, bylinkopédie nebo recepty.

Jarní počasí láká k pobytům v přírodě a práci na zahradě, ale my i přesto věříme, že si náš časopis najdete čas. Doufáme, že si u něj odpočínáte a bude se vám líbit.

Vaše redakce

Obsah tohoto vydání

VŠE NEJLEPŠÍ PŘEJEME OSLAVENCŮM.....	4
CO JSME PROŽILI	5
TÉMA	10
NĚCO K ZAMYŠLENÍ.....	11
MOZKOHÁTKY	12
PRANOSTIKY, ZVYKY A TRADICE	14
BYLINKOPEDIE	17
VAMBERECKÁ KRAJKA.....	19
RECEPTY	25
MALÁ ZKOUŠKA NA ZÁVĚR	27

Vše nejlepší přejeme oslavencům

Václav Čížek 84 let

Vilém Ertel 91 let

Ilona Holoubková 88 let

Marie Jurášová 72 let

Květoslava Krčmářová 92 let

Anna Reichlová 86 let

Co jsme prožili

Country bál

Začátek roku vždy býval spojený s tanečními zábavami a plesy. V našem Domově se 22.2.2022 konal Country bál. Klienti si vyrobili kravatu šerifa nebo šátek s krabičkou od sirek a po country tanečku zaměstnanců se směle pustili do zábavy. K tanci nebo poslechu hrála samozřejmě country hudba, klienti si vyzkoušeli také některé kovbojské disciplíny, jako je hod lasem na krávu, střelení na plechovky od piva a tanec s medvědem. Na závěr nechyběla ani tombola.

Draní peří

Na popeleční středu jsme si kromě jiného připomněli dobu, kdy se ještě za dlouhých zimních večerů sedávalo v teple domova a společně se povídalo u draní peří. Klienti se vrátili do svých dětských let a se sestřičkou Soňou si povídali mimo jiné i o „Pobabě“. Nechybělo ani něco dobrého na zub, tentokrát Honzíkovy buchty.

MDŽ

8.3. je již tradičně den vyhrazený našim ženám. V tento den byly naše klientky podarovány krásnými kytičkami, přáníčky a dárky z Klubu seniorů a dětí z MŠ Zahradní, a vyslechli si pásmo básniček.

Květinový den

Začátek jara by se neobešel bez kytiček a protože víme, že je naši klienti mají rádi, uspořádali jsme pro ně 17.3. Květinový den. Na klienty čekala krásná květinová výzdoba, spousta dobrot s květinovými motivy a také povídaní o kytičkách a květomluva. Věříme, že si i tímto způsobem klienti jaro užili.

Velikonoce

Na zelený čtvrtek 14.4. jsme se s klienty společně sešli, abychom si připomněli zvyky a tradice, které jsou spojeny s Velikonocemi. Klienti si prohlédli kraslice a různé způsoby jejich zdobení, vyzkoušeli si točit s řehačkou, uplést pomlázku nebo smotat „a“. Také jsme si povídali, co se dělalo a peklo dříve.

Na Velký pátek měli klienti možnost shlédnout film „Ježíš“.

Přípravy na Velikonoce začaly již v postní době, kdy měli klienti možnost účastnit se křížových cest s promítáním obrázků z jednotlivých zastavení. Klienti také pekli velikonoční perníčky a cukroví. V úterý před Velikonocemi nás navštívil otec Dariusz Jędrzejski, který u nás sloužil mši svatou.

Den Země

Ani po Velikonocích jsme nezaháleli a připomněli jsme si svátek naší Země. Den Země jsme slavili v pátek 22.4. Klienti si jej mohli připomenout vzpomínáním na světová nej, sazením sazeňček a pokusy-vyzkoušeli si sílu svého dechu, zvětšili jsme si složení našeho oblečení nebo jsme si pohráli s řasokoulí.

Téma

Doba koronavirová III

Potřetí a doufám, že naposledy píšeme zamyšlení o koronaviru. Tentokrát snad s veselým koncem. Koronavirus se v ČR vyskytl poprvé v začátku roku 2020, od té doby se několikrát zaváděla a rušila nejrůznější opatření s různým stupněm omezení. Jednou z nejvíce ohrožených skupin jsou senioři, proto v sociálních službách platila opatření nejdéle.

Od čtvrtka 14. dubna zrušilo ministerstvo zdravotnictví mimořádné opatření, které ukládalo povinnost mít ve veřejné dopravě zakrytá ústa a nos rouškou či respirátorem. Zůstala však povinnost nosit respirátory ve zdravotnických zařízeních a sociálních službách platí i nadále, situaci neustále monitorujeme a vyhodnocujeme.

Od 23. dubna 2022 se také zrušil rezervační systém v našem zařízení a návštěvy se mohly pohybovat v prostorách Domova pro seniory, zatím však s použitím respirátoru.

Změna nastala 5. května, kdy se zrušila všechna dosavadní mimořádná opatření Ministerstva zdravotnictví včetně povinnosti nosit ochranu dýchacích cest také ve zdravotnických zařízeních (vč. lékáren) a zařízeních sociálních služeb. Od tohoto data také zanikl nárok na jeden preventivní PCR test měsíčně zdarma. Nadále lze zdarma podstoupit pouze diagnostický PCR test, a to v případě, že lékař zhodnotí Váš zdravotní stav a vystaví Vám žádanku. Kdokoli se může nechat otestovat jako samoplátce.

V současné době tedy neplatí žádná omezení, která by se týkala koronaviru. Jsme rádi, že se již naši klienti mohou naplno setkávat se svými blízkými a doufáme, že za touto kapitolou již můžeme napsat tečku.

<https://koronavirus.mzcr.cz/mimoradna-a-ochranna-opatreni/>

Něco k zamyšlení

Opět vybíráme článek Marka Ebena z jeho knihy Myšlenky za volantem. Tentokrát uvažuje o tom, co pro něj znamená jaro a proč jsou v některých případech důležité vlasy. Vše se dozvíte v následujícím příspěvku.

Tuhle jsem si v autě vzpomněl na jeden židovský vtip. Potká Kohn Roubíčka a povídá: „Jak se maj, Roubíček?“

A Roubíček smutně povídá: „Ani se neptaj, Kohn, nestojí to za nic. Piju starý vína, jím plesnivý sejry a ten auťák, co mám venku, nemá ani střechu.“

Tak na tenhle vtip mě přivedlo to jarní počasí, kdy se začínají na silnicích objevovat kabriolety. Vždycky jsem žasl nad tím, že si to někdo koupí.

Byl jsem vezen v kabrioletu dvakrát, jednou na Floridě a jednou po D1 z Prahy do Brna. V prvním případě jsem se potil, v druhém mrzl. Ale pochopil jsme, že je to ideální vůz, pokud si k němu pořídíte nějakou jednodušší, krásnou slečnu. S tou totiž často vážne konverzace a konverzace, to je něco, na co můžete v cabrioletu zapomenout. Možná, že ve městě to je jinak, ale my jsme jeli po dálnici a svist větru byl takový, že konverzovat se dalo jen na bázi pantomimy.

Ale někdo to tak má rád. Protože to není auto, které potřebujete, to je auto, které chcete. Navíc v cabriu nikdy nevypadáte jako pracující, vypadáte jako bohém a věřte, že první, kdo to ocení, budou vaši sousedé. Vezmete si Iněnou košili s krátkým rukávem, dámy bílou halenku, stáhnete střechu, nasadíte sluneční brýle a rozjedete se.

Pro nákup cabria, ale doporučuji ještě jednu věc-vlasy. Koupíte-li si cabrio, nechte si narůst vlasy, protože ty vám musí při jízdě vlát. Jestli vám už nemá co vlát, uvažujte o vozu se střechou. Nenastydnou vám dutiny.

Z knihy Marka Ebena
Myšlenky za volantem
Pavla Hennigová

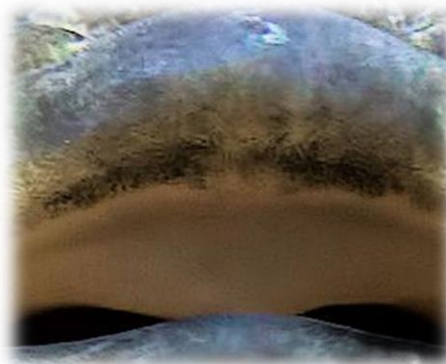
Mozkohrátky

Nastal čas na jarní procvičení mozkových buněk. Na následujících obrázcích vidíte detail věcí kolem nás. Zkuste rozpoznat, o jaké předměty se jedná. Název hádanky vám napoví.

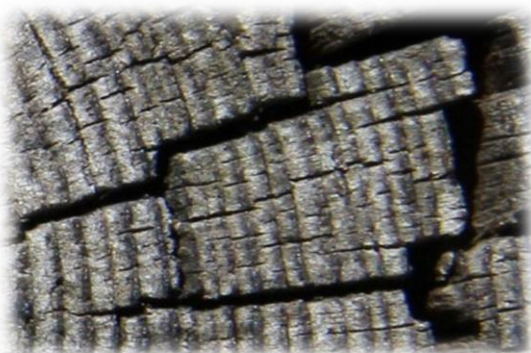
1. Proměna

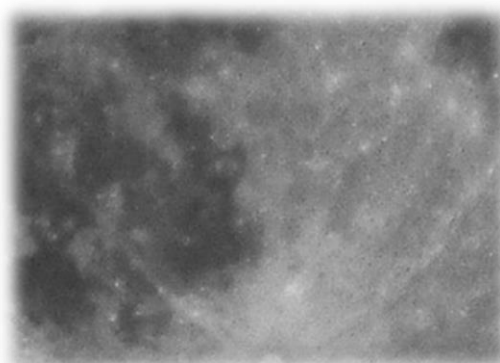
2. Vánoce

3. Čas

4. Malý - velký

Trochu matematiky. Jaký bude výsledek posledního řádku?

$$\text{apple} + \text{apple} + \text{apple} = 3$$

$$\text{apple} + \text{banana} + \text{banana} = 9$$

$$\text{banana} - \text{coconut} = 2$$

$$\text{coconut} + \text{apple} + \text{banana} = ?$$

Pohádková hádanka

V jednom království byla princezna, která se nechtěla vdávat. Byla ale velice pěkná a měla spoustu nápadníků. Aby je mohla odmítnout, aniž by se nápadníci urazili, vymyslela si zajímavou hádanku. Kdo hádanku uhodne, stane se jejím ženichem.

Před každého nápadníka postavila tři truhlice-zlatou, stříbrnou a bronzovou s různými nápisy. Úkolem nápadníků bylo najít prsten. Princezna prozradila pouze jednu nápovědu: Pouze jeden nápis je pravdivý.

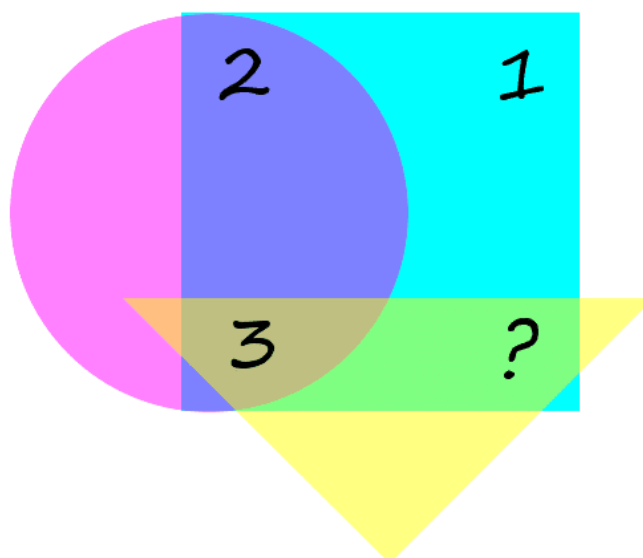
ZLATÁ TRUHLE
Prsten je v této truhle.

STŘÍBRNÁ TRUHLE
Prsten není v této truhle.

BRONZOVÁ TRUHLE
Prsten není ve zlaté truhle.

Ve které truhle je prsten?

Které číslo bude na místě otazníku?

Zdroj: Hádanky a hlavolamy,[online] [cit.2022-02-], Dostupné z: <https://hadanky-a-hlavolamy.webnode.cz/>

Pranostiky, zvyky a tradice

Svatý Florián

Svatý Florián je považován za patrona profesí, které souvisejí s ohněm, tj. hasičů, hutníků, kominíků, hrnčířů či pekařů. Je znázorňován v oblečení římského důstojníka s nádobou na hašení, případně přímo hasící požár. Jeho kult byl značně rozšířen i v českých zemích a jeho sochy se budovaly na ochranu proti požáru.

Katolická církev si jeho památku připomíná 4. května.

O jedné z posledních tradic je zmínka z Hané, kde ještě na začátku první poloviny století hlásil ponocný:

„Chval dobrý duch Hospodina i Ježíše, jeho Syna. Odbila desátá hodina, milý svatý Floriáne, tohoto městečka patrone, chraň nás od ohně.“

Kdo je ale svatý Florián?

Místodržitel Aquilinus se rozhodl pozavírat a usmrтит mnoho křesťanů. Když se to Florian dozvěděl, spěchal křesťanům na pomoc. Nebyl však dostatečně opatrný a po několika dnech byl zatčen a pod neustálým týráním měl zapřít Krista.

Protože se nechtěl za žádnou cenu víry zříci a soud nevzal ohledy na jeho zásluhy v armádě a jeho bezúhonný život, vydal ho do rukou katů. Ti mu dne 4. května roku 304 přivázali na krk mlýnský kámen a hodili ho do řeky Enže poblíž Lorchu. Nad jeho hrobem byl už v 6. století vystavěn augustiniánský klášter, který nese pojmenování podle tohoto mučedníka St. Florian.

Svatý Florián byl symbolem uctívání venkovského lidu. Stal se typickou postavou štítových výklenků vesnických chalup, lidových maleb na skle, svatých obrázků a plastik. Často se objevoval i na morových sloupech ve společnosti morových patronů.

Ostatky sv. Floriána byly v 11. století rozděleny, část z nich byla převezena do Říma, část do Krakova (stal se jedním z polských patronů) a z Polska byla za Karla IV. malá

část jeho relikvií převezena do chrámu sv. Víta v Praze. Další část relikvií je umístěna v katedrále sv. Václava v Olomouci, a dalších kostelích. Tyto maličké kousky Floriánových ostatků měly ve středověku chránit města před požáry, poněvadž Florián, umučený ve vodě, se stal patronem hasičů.

Svatá Žofie

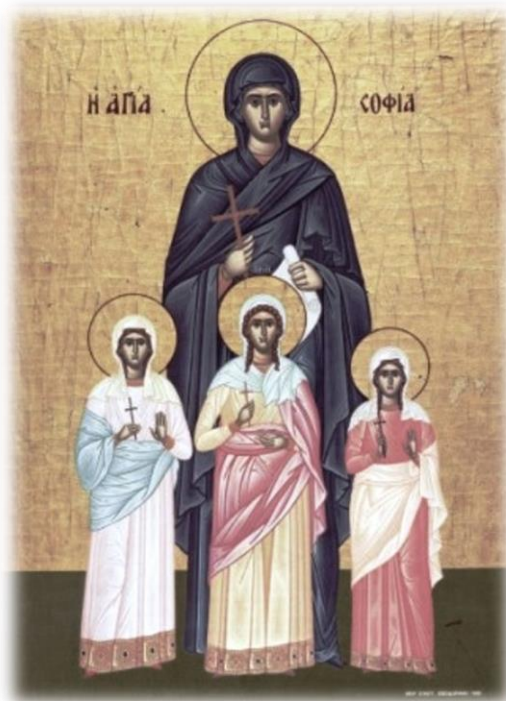
Žofiin život datujeme kolem roku 304. Měla žít v Římě a být jako zbožná křesťanka pronásledována během útlaku křesťanů za císaře Diokleciána. Zemřela prý mladá a má být pohřbená na hřbitově svatého Gordiána a Epimacha, přičemž část jejích ostatků je uložena v kostele Martina a Montiho v Římě.

Žofie se tradičně zobrazuje s palmou, knihou, korytem a mečem.

Žofie měla těžký život. Jako silně oddaná křesťanka vedla k víře i své tři dcery. Dvanáctiletou Fides, desetiletou Spes a devítiletou Caritas (v překladu znamenají tato jména Víra, Naděje a Láska).

Vychovávala je jako vdova celkem spokojeně sama až do doby, kdy byly prozrazeny zástupcem císaře Antiochem a převedeny před císařský dvůr pro svou křesťanskou víru. Dívky i jejich matka odmítly přinést oběť bohyni Artemidě, čímž se odsoudily k mučení a smrti.

Od nejstarší po nejmladší je postupně týrali před zraky jejich matky. Ta je však povzbuzovala, aby nevzdávaly svou víru a její dcery všechno raději snášely, než aby se vzdaly. Nakonec po dlouhém procesu byly všem třem dcerám konečně setnuty hlavy a jejich matce bylo dovoleno je pohřbít. Pak byla pravděpodobně zabita i ona.

K svaté Žofii se vztahuje mnoho pranostik:

„Svatá Žofie víno upije.“

„Den svaté Žofie bez deště nemine.“

„Nad kterou dolinou se na svatou Žofii mlha snese, tam se urodí ovoce.“

„Svatá Žofie políčka zalije.“

Světice by nás měla chránit před jarním mrazem, protože přichází po ledových mužích. Občas najdeme zmínky o ledové ženě, nebo častěji o chladné Žofii.

K chladné světici se lidé obraceli v prosbách o dobrou úrodu a po polovině května už se odvážili sázet do země, protože mráz by už neměl být tak krutý. V českém prostředí lidé zjistili, že tento den často provází deštivé počasí a mluvilo se o něm běžně jako o "Pochcané Žofce."

Zdroj: Čti doma, [dostupné online] [cit.2022-06-06] <https://www.ctidoma.cz/zpravodajstvi-zivot-v-regionu/2017-05-15-kruty-zivot-svate-zofie-pripominame-si-ji-prave-dnes-31295>

Bylinkopedie

Šeřík obecný

Šeřík obecný pěstujeme především jako okrasný keř. Ale kromě svých jedinečných dekorativních vlastností se může pochlubit také léčebnými účinky. Jeho květy, listy, kůra, a dokonce i plody patří mezi ceněné farmaceutické suroviny. Poslouží vám třeba jako ústní voda, ale i prostředek pro léčbu nejrůznějších kožních onemocnění. Ale lze ho užívat i vnitřně.

Šeřík má protizánětlivé a antipyretické vlastnosti. Působí proti kašli i jako diuretikum, čistí krev, detoxikuje, chrání játra a čistí je. Posiluje imunitu, obsahuje antibakteriální a antivirové phytoncidy, působí protizánětlivě a dobře čistí horní dýchací cesty (antitusikum).

Také dezinfikuje pokožku a sliznice, podporuje jejich regeneraci a má antiseptické vlastnosti. Šeřík často používají lidé s kožními problémy. Poslouží také ve formě vaginálního výplachu (bojuje proti kvasinkám a plísním) a není vyloučeno ani jeho použití ve formě očišťujícího klystýru.

Čerstvý šeřík je velmi hořký a prakticky nestravitelný, proto jsou nejlepší formou konzumace této rostliny čaje, případně odvary, sušené směsi a alkoholické výtažky. Čaj a odvar lze použít rovněž zevně jako obklad na místa postižená růžovkou, ekzémy a vředy, ale také na záněty spojivek a na ošklivé kruhy a váčky pod očima. Zlepšují pružnost pokožky. A neocenitelné je také jejich použití jako ústní vody. Poradí si s aftami, záněty dásní a dalšími nepříjemnostmi v ústní dutině.

Čaj z šeříku

Čaj se připravuje ze sušených listů a květů. Jednu polévkovou lžici suroviny přelijte jedním šálkem vařící vody a nechte louhovat asi 10 minut. Pijte 2 až 4x denně jeden šálek.

Zlatice převíslá

Zlatici převíslé lidově říkáme „zlatý déšť“. Známe ji především jako opadavý keř a okrasný keř. Ovšem i ona má své využití v medicíně.

V medicíně se využívá hlavně plod, respektive semeno. Léčivé využití zlatice je obvyklejší spíše v tradiční čínské medicíně, která ji oceňovala na základě jejich antibakteriálních, antipyretických a desinfekčních účinků při onemocněních horních cest dýchacích, při zánětech a bakteriálních infekcích. Rovněž se v tradičním léčitelství plody užívaly ve směsi s květy zimolezu a jiných bylin jako močopudný prostředek a někdy i jako tonikum při srdečních onemocněních.

Některé zdroje uvádějí, že zlatice je mírně toxická. Užívání by se proto měly vyvarovat těhotné a kojící ženy.

Zlatice má mnoho příbuzných druhů, např. zlatice prostřední (intermedia), korejská, japonská, vejčitá apod. Všechny příbuzné druhy mají složení látek velmi podobné.

Hojivý olej ze zlatého deště

Olej vyrobíte snadno. Připravte si kvalitní za studena lisovaný olej a zalijte s ním mírně zavadlé květy zlatice (můžete použít jakýkoli druh zlatice). Nechte macerovat na světlém místě zhruba dva týdny, a poté přecedte. Je důležité, aby po celý čas macerace byly všechny květy zcela ponořené pod hladinou oleje, jinak hrozí znehodnocení.

Hotový olej uchovejte v temnu. Můžete ho přidat i do bambuckého másla. Vznikne voňavá *mast*. Použití masti je stejné jako u oleje.

Vamberecká krajka

Česká republika je světově uznávanou krajkářskou velmocí. Na Vamberecku se tradice krajkářství udržuje už čtyři sta let a je zapsána na Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury ČR. Takzvaným „nositелеm statku“ tradice se stala mimo jiné i vamberecká Krajkářská škola.

Paličkovaná krajka je úžasné umělecké řemeslo. Učaruje vám svou křehkostí a vzdušností. Je jedinečná už jen tím, jak vzniká. Vzor je tvořen nitkami pomocí dřevěných paliček na podušce. Ručně paličkovaná krajka je velice kreativní a má mnoho možností využití. Nejsou to jen klasické prostírky a ubrusy jako dříve, ale i zajímavé prostorové kompozice, obrazové krajky, oděvní a módní doplňky. Velmi oblíbené například květinové, ale také podzimní a vánoční dekorace do interiérů. Co se týká módy, ženy rády paličkují náramky a jiné šperky nebo šály. Krajky nemusí být jenom bílé, hodně jsou využívány barevné příze, které vytvářejí působné barevné efekty.

Vláčková krajka a její historie

Krajkářství na Vamberecku je spojováno s příchodem belgické šlechtičny Magdaleny Grambové, rodem Reichlovny z Meldeka, na počátku 17. století. Její manžel, Nizozemec Kašpar z Grambu, velitel císařského vojska, získal Vamberské panství po třicetileté válce roku 1627. Šlechtična povolala učitelku ze své vlasti a ta naučila zdejší ženy paličkovat jemné krajky po flanderském způsobu z tenkých bavlněných a hedvábných přízí. České krajkářky je zdokonalily a obohatily o nové vzory. Tak vzniklo velké množství takzvaných „vláčkových“ krajek, které Vamberk pod tímto názvem proslavily.

Vzor krajkářky vytvářejí nitkami pomocí dřevěných paliček na podušce zvané „herdule“.

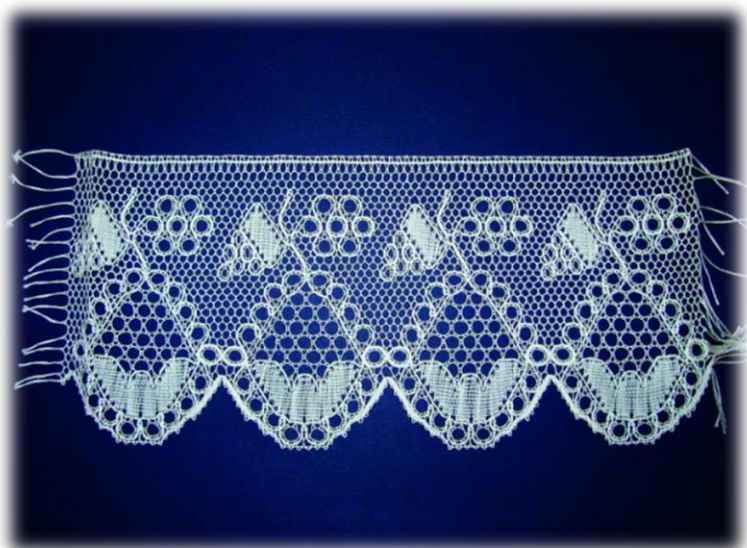
Čím jsou tyto krajky jedinečné?

Vamberecké vláčkové krajky nebo také „vláčky“ jsou metrové mnoho párové krajky západoevropského typu. Paličkují se v méně či více širokých pruzích po celé šíři najednou. Podvinek, tedy papírový podklad, předloha pro zhotovení ručně paličkované krajky, se nazývá přešpán. Není zde předkreslen vzor, pouze vypíchaná síť dírek. Krajkářka si tedy musela seskupení technik a zdobných prvků v krajce pamatovat. Vzory se v raportu opakují, na jedné straně je okraj rovný, na druhé zubatý.

Krajkářky si je pro odlišení pojmenovávaly místními a přírodními názvy: jahůdkové, žábové, vraní oka, děťátkové, fajnováč-malý zub, jetýlkový nebo srdcový, fajnováč-velký zub, hruškové, kosířové, smrtkové, třígrošové, půlzlatkové, slezské vláčky a mnoho dalších.

Kde se můžeme s vláčkovými krajkami setkat?

V 17. a 18. století vláčkové krajky zdobily především šlechtický či měšťanský šat, církevní roucha a oltáře. V 19. století se pak hojně využívaly na lidové kroje v bohatších částech Čech a Moravy, kam je z Vamberecka nosili a prodávali takzvaní „faktoři“, obchodníci s krajkami.

Pro Vamberecko jsou typické takzvané „vláčkové“ krajky.

Vraťme se ke klasické vamberecké krajce. Co všechno je k její výrobě potřeba?

Nezbytnými pomůckami jsou poduška neboli herdule, plněná senem či pilinami, dřevěné paličky, špendlíky, nůžky, jemný háček a podvinek čili předkreslený vzor. Jako u každé jiné ručně paličkované krajky je potřeba vhodná přírodní příze, nejčastěji používaná je bavlna nebo len. Dále je nutná samozřejmě trpělivost, píle, klid a soustředění, šikovnost a čisté ruce, chuť a ochota učit se, nejlépe pod vedením zkušené lektorky, odborně vzdělané.

Kde hledat inspiraci?

Inspirací je příroda. Velký obdiv a úctu mají staré vzory, které jsou zachovávány pro další generace krajkářek. Ale krajkářky vytvoří každý rok i něco nového. Na podzim krásné dekorace z krajkových listů barevně laděných do podzimních tónů. Před Vánoci jsou v oblibě andělé, betlémy, zvonky nebo hvězdy. Jaro inspiruje k návrhům květinových motivů, motýlů a ptáčků. Oblíbené jsou obrazové krajky, stylizace krajin a stromů. Krása ručně paličkované krajky vynikne i jako oděvní doplněk na módních přehlídkách. Zde představuje celo paličkované límce, šály, klobouky a šperky. Úžasné také vypadají krajkové aplikace na vycházkové nebo večerní šaty. Z barevných přízí mohou vzniknout působné doplňky.

Město Vamberk krajkářstvím proslulo a krajkářky se zde stále scházejí...

Jednou za rok se koná Mezinárodní setkání krajkářek ve Vamberku, které se střídá s českými Krajkářskými slavnostmi. Město Vamberk v těch dnech žije krajkami. Krajkářky, české i zahraniční, předvedou své práce, prodávají krajky, podvínky a pomůcky na paličkování, ale hlavně: předávají si své zkušenosti, rokují a obohacují se navzájem. Vamberecká Krajkářská škola prezentuje celoroční tvorbu na velké výstavě ve vlastních prostorách. Program ve výstavním sále Městského klubu Sokolovna Krajkářská škola doplňuje módními přehlídkami. Součástí Mezinárodního setkání krajkářek je i soutěžní přehlídka současné krajkářské tvorby Bienále české krajky, jejímž iniciátorem a spoluorganizátorem je Muzeum krajky Vamberk.

Soňa Petruláková

Zdroj: Rozmarýna, dostupné online, [cit.2022-06-06] <https://www.casopis-rozmaryna.cz/krajky-jana-langova-a-miroslava-sustrova-vamberecka-krajka-je-umelecke-dilo/>

Okénko do minulosti

Pálení čarodějnic

V noci z 30. dubna na 1. května slavíme filipojakubskou noc a pálení čarodějnic což je lidový zvyk spojený s pálením ohňů a ochranou před nečistými silami. Jedná se o starý pohanský svátek, který se postupem času změnil na lidový zvyk a dnes i společenskou událost. V minulosti patřila filipojakubská noc mezi noci, kdy prý zlé a nečisté síly vládly větší mocí než kdy jindy. Lidé věřili, že této noci v povětrí poletuje spousta čarodějnic, letících na sabat. Proto se této noci také říká „noc čarodějnic“.

Čarodějnice se před nočním shromážděním, které je vedeno samotným děblem, potíraly magickými mastmi, aby dokázaly na svých košťatech vzlétnout a posílily své magické schopnosti. Sabat se konal nejčastěji o úplňku přesně o půlnoci filipojakubské noci. Čarodějnice se scházely na horách, skalách nebo pustých místech. Na setkání se často měnily v různá zvířata, například v kozla, vlka, černou kočku nebo mouchu.

Posláním sabatu bylo představit děblovi, který setkání předsedal v podobě polokozla-poločlověka, poslání každé čarodějnice, dát jim nové úkoly, představit novou členku a udělat s ní případně vstupní rituál. Na sletu všechny účastnice tancovaly, zpívaly, někdy i nahé, skákaly přes oheň i do něj nebo i rituálně obětovaly.

Víra v temné síly se časem proměnila v pověru, že děbel může moc na zemi uplatňovat pouze prostřednictvím lidí – především čarodějnic. Zvláště staré ženy bývaly často podezřívány ze spojení s děblem a lidé se jim často vyhýbali nebo se jich báli. Na ochranu před čarodějnicemi se na vyvýšených místech pálily ohně. Tento zvyk k nám přišel nejspíš z Německa a postupem doby se z výročních ohňů stalo „pálení čarodějnic“ tak, jak je známe dnes.

Dnes už se z „pálení čarodějnic“ stala především společenská událost, kde se sejdou děti i dospělí a místo ochrany před temnými silami se jedná spíše o vítání jara a oslavu konce zimy.

Výňatek z Vyhlášky o bezpečnosti létání na koštěti

Předlétávání a míjení

§6 a) Předlétává se vždy horem.

b) Je zakázáno posmívat se pomaleji letícím pilotům tryskových letadel, drát peří kolemletícím ptákům a chytat se raket a vrtulníků.

c) V tunelu, pod mostem a viaduktem, jakož i v uzavřených budovách se předlétávat zakazuje.

§7 Míjí se vždy vlevo a horem, nebo vpravo a spodem.

Létání za snížené viditelnosti

§15 a) Koště musí být na přídí osvětleno černou kočkou svítící zelenýma očima.

b) Na zádi musí mít koště odrazku obecně šišatého tvaru.

§16 Za snížené viditelnosti se zakazuje vléci vlečné koště.

§17 a) Za deště, sněžení a bouří se doporučuje létat nejvyšší rychlostí.

b) Za snížené viditelnosti se povoluje metat blesky mimo trakční vedení.

§18 V době od 01:00 do 05:00 se zakazuje vydávat zvuková znamení.

Výjimky a zvláštní ustanovení

§19 Předsedkyně FČČR létá na koštěti s majáčkem zelené barvy.

§20 Ostatní přednost letu se neupravuje.

§21 Dojde-li k pádu v důsledku kolize, je všem viníkům zakázáno létat dle §3 písm. a).

§22 a) Za letu se zakazuje plivat, odhazovat předměty, souložit apod.

b) Za letu se povoluje dštít oheň a síru, vyvolávat krupobití a bouře

§23 a) Tato vyhláška neplatí o filipojakubské noci.

b) Tato vyhláška neplatí třináctého v pátek.

Recepty

Sedmikráska není jen okrasou mnohých zahrad, ale je i zdraví prospěšná! Má v sobě vitamín C a pro jarní detox je naprosto ideální. Navíc je zcela zadarmo, když si ji natrháte v přírodě nebo na zahradě.

Sedmikráskové květy i listy můžete použít do salátů, můžete je upravit samostatně nebo s jinou listovou zeleninou podle vlastní chuti.

Sedmikráska je v kuchyni univerzální přísadou. Můžete ji používat jako ozdobu na sladká i slaná jídla. Oživit jí můžete bramborový salát, nádivku nebo i obyčejný chléb s máslem.

Sedmikráskový salát

Budete potřebovat:

200 g sedmikrásek (květy i listy), 150 gramů nastrouhané mrkve, 1 citrón, 2 lžíce olivového oleje, sůl

Postup:

Květy a nasekané listy sedmikrásek smíchejte s nastrouhanou mrkví, přidejte šťávu z jednoho citrónu a olivový olej. Sůl přidejte podle chuti.

Sedmikrásková omeleta

Budete potřebovat:

hrst květů sedmikrásek, 2 vejce, 2 lžíce hladké mouky, 2 lžíce mléka, sůl, tuk na smažení

Postup:

Vejce rozšleháte s mlékem, solí a moukou. Těsto nalijte na pánev a těsně před jeho ztuhnutím posypte nasekanými lístky.

Zdroj: TV Nova, dostupné online, [cit.2022-06-06] https://tn.nova.cz/zpravodajstvi/clanek/297217-5-zdravych-receptu-sedmikrasky-jsou-zadarmo-a-pochutnate-si?campaignsrc=tn_clipboard

Malá zkouška na závěr

1. V jakém stylu jsme letos (22.2.2022) tančili na bále v Domově pro seniory?
 - a) maškarním
 - b) country
 - c) mysliveckém
2. Který den jsme pekli „jidáše“?
 - a) na Zelený čtvrtek
 - b) na Velký pátek
 - c) na Bílou sobotu
3. Jak se jmenuje kněz, který v Domově pro seniory slouží mše svaté?
 - a) Marcin Kieras
 - b) Daniel Vícha
 - c) Dariusz Jędrzejski
4. Která věc připomíná Marku Ebenovi jaro?
 - a) narcisy
 - b) kabriolet
 - c) sukně
5. Kterého svatého, ochránce hasičů, si připomínáme 4.5.?
 - a) svatý Ondřej
 - b) svatý Vít
 - c) svatý Florián
6. Doplňte přísloví: „Svatá Žofie,“:
 - a) víno upije
 - b) noci upije
 - c) zimy upije
7. Jak se lidově označuje zlatice převislá?
 - a) bílý déšť
 - b) zlatý déšť
 - c) červený déšť

8. Jak dlouho se již dělá vamberecká krajka?

- a) 200 let
- b) 300 let
- c) 400 let

9. Jak se nazývá druh krajky, která proslavila město Vamberk?

- a) vláčková
- b) obloučková
- c) rozetová

10. Kdy se pálí čarodějnice?

- a) v noci z 31.3. na 1.4.
- b) v noci z 30.4. na 1.5.
- c) v noci z 31.5. na 1.6.

Vzpomínáme

*„Neplačte, že jsem odešla,
ten klid a mír mi přejte,
jen v srdcích věčnou vzpomínku,
si na mne zachovejte.“*

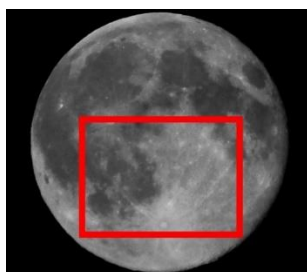
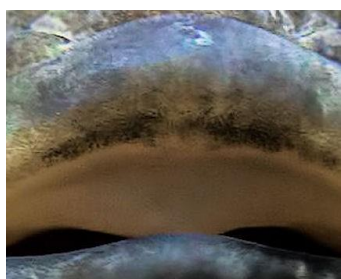
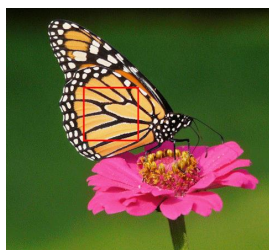
Anna Šmydkeová

Anna Reichlová

Řešení hlavolamů

Fotohádanky

Hádanka s prstenem:

Prsten je ve stříbrné truhle. Kdyby byl ve zlaté truhle, byly by dva nápisy pravdivé. To platí i pro bronzovou truhlu.

Obrazcová hádanka:

číslo 2, číslo udává počet obrázků, které jsou v daném místě.

Matematická hádanka:

$$\text{🥥} + \text{🍏} + \text{🍌} = 7$$

Správné odpovědi: 1b, 2a, 3c, 4b, 5c, 6a, 7b, 8c, 9a, 10b

Šéfredaktor

Bc. Vlasta Szotkowská

Redakční tým

Mgr. Pavla Hennigová, Bc. Soňa Petrušáková, Antonie Bartošová, DiS.

www.dsbilovec.cz

